

Heid Cat z 34 vr en antw 94

1 deze God 2 afgod 3 alleen God

Gemeente,

God dienen. Daar gaat het om vanaf zondag 32 in de catechismus. En we zagen allereerst in zondag 32 dat dat een zaak is van dankbaarheid. Dat is de grondtoon van het echte dienen van God. In zondag 33 zagen we dat een zaak is van bekering en dus van strijd. De vreugde in God tegenover de hardheid van ons natuurlijk hart is een levenslange strijd. En we zien vanaf zondag 34 dat echt God dienen een leven is naar Zijn wet. Want de gelovigen gelden 2 dingen heel duidelijk. Ze zijn niet meer onder de wet. Niet meer onder de vloek. Niet meer tussen hoop en vrees. Een beetje hoop na een goede dag en weer wat meer angst na een slechte dag. Nee, niet meer onder de wet, maar onder de genade. Maar het is even waar dat een gelovige wel verlangt te leven naar de wet. Niet onder de wet, wel naar de wet. Om die te doen uit dankbaarheid. Daarvoor geeft God genade opdat Zijn wet weer gestalte krijgt in ons leven.

Zo komt het dat de wet drie keer voorkomt in de catechismus. De eerste keer in zondag 2 tot 4. Om ons te leren dat we voor God niet kunnen bestaan. Schuldig staan aan alle geboden en in onszelf de verdoemenis waardig zijn. Tijdelijke en eeuwige straffen verdiend hebben. En dat besef van onwaardigheid gaat een heel geloofsleven lang mee. Noem het verootmoediging. Daarna komt de wet ook voor in zondag 5 t/m 31. Want als het over de verlossing gaat dan blijkt dat Christus de wet vervuld heeft. Dat is verlossing: dat Christus voor mij de wet vervuld heeft. De vloek ervan gedragen heeft en de gehoorzaamheid eraan volbracht heeft. En dat besef van verwondering blijft een heel geloofsleven lang. En de derde keer komt de wet voor in zondag 34 t/m 43. Als leefregel der dankbaarheid. Waarnaar mijn ziel verlangt. Om die te doen uit dankbaarheid. Drie strengen, die koorden: verootmoediging, verwondering en verlangen die samen het geloofsleven uitmaken en elkaar bevruchten en verdiepen.

1 deze God

En zo komt dus nu de wet ter sprake: in het kader van het verlangen om God te dienen. En dan is het heel wezenlijk om te bedenken hoe de wet begint. Niet met het eerste gebod. Maar met de woorden: Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypte uit het diensthuis uitgeleid heb. Hij had Abraham verkoren en Zijn verbond met hem opgericht. God had het volk Israel verlost uit de slavernij. Door de Rode Zee gebracht, farao ten onder gebracht. En dat ging maar door: die weldaden van God: Hij had het volk de offerdienst gegeven, het beloofde land geschonken, een koning gegeven als David en Salomo. God had ahw Zijn armen om dat volk heengeslagen. Ik ben de HEERE, uw God.

En niet alleen van Israel, Hij ging nog verder: Hij gaf Zijn Zoon op Golgotha om Zijn beloften uit te breiden naar al de volken. En Hij bracht de stroom van het Evangelie ook in de lage landen van West Europa, ook in Nederland, in Waarder. In onze voorgelachten. En Hij verzegelt Zijn verbond in de Heilige Doop. Ik ben de HEERE, uw God. Ik ben uw Vader, Die u van alle goed verzorgt, alle kwaad weert of ten beste keert. Ik ben uw Verlosser, Die als Zoon wast in Mijn bloed van alle zonden. Ik ben uw Verlosser, Die als Heilige Geest in ons wonen wil en ons toe-eigenen de schatten van vergeving en vernieuwing. Ik ben de HEERE, uw, jouw God. Hij omarmt ons van jongs af aan. Om ons te redden uit de geestelijke dood. Om ons mee te nemen naar Zijn heerlijkheid.

Zie je hoe erg het is als je je aan deze God probeert te ontworstelen? Je uit Zijn omarming los wil rukken? Onbekeerd zijn en onbekeerd leven is je uit Zijn reddende omarming losrukken. Laat me los, Heere, ik wil liever verloren gaan en verloren blijven. Wat is onbekeerd zijn een klap in Zijn gezicht en een dwaas iets. En toch: dat is ons op het lijf geschreven.

Of kwam het toch overgave? O Heere, wees mijn God. O HEERE, houd me vast en leid mijn leven, verlos mijn leven, vernieuw mijn leven. Wees mijn God. Dat is geloof. Geloof gewerkt door de Heilige Geest.

Zeg nu zelf: deze God is het toch waard dat we Hem vertrouwen en dienen? Zeg nou zelf: deze God is het toch waard dat we Hem vertrouwen, wat Hij ook doet, en wat Hij ook zegt. Hij zoekt ons behoud, Hij is het waard dat we daar nooit aan twijfelen. En Hij is het waard dat we Hem dienen, met heel ons hart en in alles wat Hij vraagt. Vertrouwen en dienst dat is Hij waard. Hem alleen te vertrouwen en Hem volmaakt te dienen.

2 afgod

Ik ben de HEERE, uw God. Eigenlijk staat die regel boven elk gebod weer. Daarom klinkt het in het eerste gebod: gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben. En dat is dan vooral op te vatten als: geen vreemde goden, geen afgoden. Zoals Israel die vaak zocht in Baal en Astarte. Dan verwachtten zij regen en oogst van die goden. Ze vertrouwden het God niet toe om voor hen te zorgen. En dan dienden zij deze goden, en ze weken af van wat de HEERE geboden had. In het Nieuwe Testament wordt het woord 'eidolon' ervoor gebruikt. Daar komt het woord idool vandaan. Als iets of iemand een idool, afgod voor ons is.

Wanneer is dat dan zo? Nou, het voorbeeld is wel bekend denk ik: van het kompas. Waarvan de naald naar het noorden wijst, moet wijzen. Maar als je om dat kompas magneten weglegt dan gaat die naald trillen en afbuigen en wijst hij niet meer recht naar boven. En dat hangt er van af hoe sterk zo'n magneet is en hoe dichtbij hij ligt. Nou, ons hart is geroepen om naar boven te wijzen, naar God, op Hem gericht te zijn. In vertrouwen en dienen. En alles wat ons daarvan af laat buigen is een idool, een afgod. Alles wat het vertrouwen op God en het dienen van God aantast, dat is een afgod voor je.

Wat kan er dan zoal een afgod zijn? Let op: dat kunnen op zich goede dingen zijn, zelfs gaven van God. Kohlbrugge noemt een heel rijtje. Geld, goed, eer, schoonheid, man, vrouw, kinderen, familie, andere mensen, huis, huisraad, lichaam, kleren, eten, drinken enz. Nu we 2 eeuwen verder zijn kunnen we het makkelijk aanvullen met: auto, werk, tv, sport, mobiel, film, dvd.

Het is een afgod voor ons als het ons vertrouwen van de HEERE aftrekt. Want je voelt je er zo goed en verzekerd door, dat je niet meer bidt dat Hij je verzorgen zal. Je gezondheid is een afgod als je 's avonds niet meer bidt om 's morgens wakker te mogen worden. Want je vertrouwt op je gezondheid. Alles waardoor je het bidden afleert is een afgod voor je. Je bent zo gelukkig met je vriendin of vriend, of man of vrouw dat je meer bidt dat God je gelukkig wil maken. Je hebt zo'n vertrouwen in de dokter dat je niet bidt voor de behandeling. Je hebt zo'n vertrouwen op je talent dat je niet bidt voor die repetitie, je haalt het toch wel. Je hebt zo'n vertrouwen op je stuurmanskunst, dat je niet bidt voor je in de auto stapt, want je komt toch wel goed aan. Alles wat je gebed tot God doet verdwijnen of waardoor je je zo zeker en veilig en goed voelt, dat je er niet meer om bidt. Dan vertrouwt je niet alleen op God, maar ook op wat je hebt of kunt. En je dankt er ook niet voor achteraf dat het goedging.

En iets is een afgod voor ons als het onze dienst aan Hem doet afbuigen. Je toewijding aan Hem verstoort. Innerlijk. Als je bidt trekt het onze gedachten weg van God. Die naald van je gedachten krijg je maar niet op God gericht want steeds trekken je gedachten weg naar..... die afgod. Onder de preek en onder het Bijbellezen net zo. De zin om te bidden en aan de eeuwige, geestelijke dingen te denken ebt weg. En ook je uiterlijke toewijding wordt afgetrokken. Je laat je meetrokken van het dienen van God af. Je slaat je avondgebed over vanwege de aandacht voor je mobiel. Je bereidt je niet voor op de zondag vanwege je vrienden of het uitgaan. Je slaat de woensdagavond dienst over voor de tv serie die je niet wil missen. Alles waardoor je je ouders verdriet doet, anderen benadeelt, je reinheid van gedachten laat aantasten, je geld onverantwoord besteed, gaat draaien met de waarheid, is een afgod.

Het licht schijnt over ons leven. Innerlijk en uiterlijk. Ons hart en onze tijdsbesteding. En wie leert het Calvijn nazeggen: mijn hart is een fabriek van afgoden. Mijn hart maakt steeds weer ergens een afgod van. Ja ten diepste ben ik mijn eigen afgod. Wil ik zelf vertrouwt, geëerd en gediend worden. Alsof ik mezelf mijn talenten heb gegeven. Mijn talenten in wiskunde, in handwerk, in volleybal of voetbal, in het leiden van een bedrijf, in bidden en preken. En ik wil mezelf laten eren en bewonderen. Ik wil mezelf vertrouwen en mezelf dienen. Eigen eer vergaderen en inademen.

En dan vergelijken de profeten afgoderij met hoererij. Met een vrouw die steeds aandacht zoekt van andere mannen en met andere mannen naar bed gaat. Aan haar eigen man niet genoeg heeft. Als God je omhelst en omarmt en dan toch anderen goden nodig hebben en zoeken. Zo krenkt God

dat! Zo krenkend is dat voor Hem. Elke keer dat je een afgod dient. Elke dag. 1 keer, twee keer, 10 keer, 100 keer. En toch en toch, onvoorstelbaar: misschien dat een man zijn vrouw na een keer nog terug zou willen hebben. Zou zeggen: ik vergeef het je en ik wil ons huwelijk nog voortzetten. Maar na 2 keer, 3 keer, 10 keer? Maar God blijft Zijn bruid terugroepen. Na 1 keer, 2 keer, 10 keer en 100 keer: keert weder tot Mij. Wat een wonder. Wat een wonder dat God blijft roepen: bekeert u tot Mij. Vroeger kon ik me wel eens ergeren aan dat bekeert u, bekeert u, maar nu, nu is het zo'n onvoorstelbare goedheid voor me geworden. Dat God nog steeds zegt: keer weder tot Mij, Ik wil je toch nog, toch weer hebben. Bekeert u.

Hoe dan? Nu, zegt ons antwoord: door afgoderij te mijden en te vlieden. Mijden wil zeggen: er met een boog omheen te lopen. Uit de buurt te blijven. Als je weet dat het je van God aftrekt: mijd het, niet naar toe gaan. En als het toch ineens op je afkomt: vliedt het: vlucht er vandaan, ga weg, maak dat je ervandaan komt.

Kijk, dat kan soms betekenen: dat je biddend zoekt er anders mee om te gaan. Met je sport, je vrije tijdsbesteding, je sociale media, je werk. Proberen er zo mee om te gaan dat het niet je aftrekt van vertrouwen op en dienst aan God. Dat kan voor ieder verschillend liggen. Waar de één met Gods genade wel ergens mee om kan gaan op een goede manier, kan de ander dat niet.

En als dat niet lukt, als steeds weer blijkt: het blijft een afgod voor me, ik kan er niet van loskomen, het slokt steeds weer en meer teveel gedachten op, teveel en steeds meer tijd op, het brengt me steeds weer en meer tot zondigen: dan geldt: breek ermee, doe het weg! Want als het je van God aftrekt en je omgang met Hem verstikt dan is het een gevaar voor je zaligheid. Zo begint ons antwoord ook: dat mijn zaligheid ermee gemoeid is. Dan geldt: het is beter zonder tv ten hemel in te gaan, dan met tv ter helle te gaan. Het is beter voor u zonder open internet ten hemel in te gaan, dan met open internet ter helle te gaan. Het is beter zonder sport te kijken ten hemel in te gaan, dan met sport te kijken ter helle te gaan. Het is beter zonder.... ten hemel in te gaan, dan met.....ter helle te gaan. Wie er niet mee breekt krijgt er eeuwig spijt van, en eeuwig spijt dat is verschrikkelijk. Breek ermee in Gods kracht en je krijgt er nooit spijt van. Wie breekt met een afgod krijg er nooit spijt van, nooit, alleen maar vreugde en vrede. Wie breekt met een afgod krijgt er God voor terug. God, de Bron van vreugde, heil en zaligheid. God, de eeuwige zaligheid en de eeuwige heerlijkheid. Wie God wint, heeft nooit spijt van wat het hem kostte. Dan kan ook therapie of hulpverlening nodig en de moeite waard zijn. Alleen, je vraagt je af: hoe lukt me dat? Hoe lukt het me om anders met een afgod om te gaan zodat het geen afgod meer voor me is, af om met een afgod te breken? Hoe lukt me dat ooit?

3 alleen God

Nu hebben we bij Gods geboden altijd vier leesregels in acht te nemen. En één van die vier leesregels was dat elk verbod van het negatieve altijd ook een gebod van het positieve inhoudt. Als iets slechts verboden wordt, dan wordt het tegenovergestelde goede geboden. Als het verboden wordt om andere goden te vertrouwen of te dienen, dan wordt geboden om de HEERE, onze God wel te vertrouwen en te dienen en dan volmaakt te vertrouwen en alleen te dienen.

En het eerste wat dat inhoudt is: Hem recht kennen. Dat ik de HEERE onze God recht leer kennen. De God, Die mij omarmd heeft van jongs af aan, of me later omhelsd heeft. Dat ik Hem recht leer kennen. Met Hem leer omgaan. Dat gebiedt het eerste gebod. Heerlijk gebod: God wil dat ik met Hem omga. Dat is Zijn wil. Dat ik Hem in Christus leer kennen door met Hem om te gaan. Al mijn noden en zonden tot Hem breng. Mijn hart dat een fabriek van afgoden is Hem in handen geef. En Hij vergeeft en Hij geneest. Hij verzoent mijn schuld en vernieuwt mijn hart. Daarvoor gaf Hij Zijn leven voor mij. Zijn bloed, Zichzelf. Daarvoor stond Hij op en zette Hij Zich aan de rechterhand van Zijn hemelse Vader. En Hij zal voorzien. Altijd alle dingen laten meewerken ten goede. Altijd voorzien in alles wat ik nodig heb. Altijd voor mij bidden opdat mijn geloof niet op zal houden. En mij eens tot Zich nemen in heerlijkheid. Niets kan mij scheiden van de liefde Gods in Jezus Christus. Hem kennen. Met Hem omgaan. In Zijn armen liggen. Aan Zijn hart liggen. Dat maakt zo dankbaar, dat geeft zo'n liefde en kracht. Daar nodigt Hij toe uit: keer weder tot Mij! Gij afkerige kinderen, ken Mij. Hij wil Zich laten kennen.

Kijk, dat is het middel om afgoden god-af te maken of te breken met de afgoden. De kennis van Hem is het medicijn dat de afgodslust bestrijdt en terugdringt. De kennis van Hem is het medicijn dat die lusten kruisigt en van kracht beroofd. En vanuit die kennis van Hem kan een gesprek met iemand anders heel helpend zijn, kan therapie soms heel waardevol zijn.

En van daaruit, van Hem uit vertrouwen en dienen. Eerst dat vertrouwen, dat uit zich in de volgende dingen:
in alle ootmoed en lijdzaamheid mij Hem alleen onderwerpe. Onderwerpen. Aan Gods wil en weg. Dan denk ik aan Job. Die alles kwijtraakte en toch zich onderwierp: zouden wij het goede wel ontvangen en het kwade niet? De HEERE heeft gegeven, de HEERE heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd. Zonder murmureren en ontevredenheid, met volharding ook als het duurt en blijft duren en voor mij gevoel zo onrechtvaardig is wat mij overkomt. Vader, wat Gij doet is goed.

van Hem alleen alles goeds verwachtte. Dan denk ik aan David. Die zo makkelijk zich koning had kunnen maken door Saul te doden. Dan zou hij zo koning zijn. Maar David verwachtte het van God. Hoe slecht hij er ook voorstond, God zou het doen en hij hoefde daarbij niet een handje te helpen op een dubieuze manier. Het zal goed komen, God zal zorgen, al sta ik er nog zo slecht voor.

Hem liefhebben. Dan denk ik aan Asaf. De man die zo'n strijd had, maar zei: het is mij goed mijn zaligst lot nabij te wezen bij mijn God, Wien heb ik nevens U omhoog. Graag met de HEERE zijn. Graag bidden, graag kerkgaan, graag ten avondmaal zijn. Verlangen om bij de Heere te zijn. Zo sterk en zo vurig en zo zuiver. Denk aan Psalm 84 bv.

Hem vrezen. Dan denk ik aan Jozef. Die toen de vrouw van Potifar hem tot zonde verleidde, zei: hoe zou ik zondigen en zo groot kwaad doen tegen God? Tegen God. Dat is het ergste. Stel je voor dat je God tegen je krijgt, Zijn ongenoegen komt. Dat is het ergste. Als alle mensen kwaad op mij zijn en als alle dingen tegenzitten, dat is niet zo erg als wanneer ik God vertoorn.

Hem eren. Hem alleen danken voor alles. Dan denk ik aan Paulus die ergens zegt: wat hebt gij dat gij niet ontvangen heb. Of: doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is. God de eer geven. Van alles: van mijn gezondheid, van mijn prestaties, van mijn cijfers, van mijn talenten. Hem eren. En van mijn zaligheid. Niet ons niet ons Uw Naam alleen zij eer en roem gegeven. Alleen en volkomen aan U te danken. Niets aan mij te danken.

Dus positief: Hem vertrouwen en dan me onderwerpen als Job, verwachten als Abraham, liefhebben als Asaf, vrezen als Jozef en eren als Paulus. Wat zitten de zonden subtiel verweven in mijn gedachten. Die vanzelfsprekend als ik er goed voor sta, die ontevredenheid als het tegenzit, die moedeloosheid als het onmogelijk lijkt, die lauwheid om nabij Hem te zijn, dat makkelijk zondigen, dat mezelf laten prijzen en gebrek aan eren van God. Dat zijn zonden!

En dan Hem dienen. Hem alleen ten koste van alles. Denk aan Abraham. Toen God riep: Abraham. En Abraham zei, zie hier ben ik, zegt U het maar. Offer uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, Izak. En Abraham deed het. Hij gehoorzaamde God ten koste van alles. Wat God ook van Hem vroeg.

En denk aan de drie vrienden van Daniel. Niet buigen voor het beeld. Al kost dat de vurige oven. Denk aan Daniel. Toch bidden, al gaat hij dan de leeuwenkuil. Toch God dienen en gehoorzamen, wat het ook kost. Desnoods Hem belijden met de brandstapel tot gevolg. Al kost het strijd en gemak: Hem dienen.

Dat vraagt dit gebod. Vanuit het kennen van de HEERE onze God Hem vertrouwen in alles en dienen boven alles. Nou kan het zijn dat je denkt: ja, hier wordt je nou moedeloos van. Geen afgoden, nooit en te nimmer en altijd God vertrouwen wat er ook gebeurt en dienen ten koste van alles.

Om Zijntwil bedoelt God alles goed: Dus ook de tien geboden, de wet, zoals door Hem bedoeld en Jezus uitgelegd. En dat geldt voor onbekeerden en voor bekeerden. Voor ongelovigen en gelovigen, voor mensen buiten Christus en voor mensen in Christus.

Allereerst voor onbekeerden, mensen buiten Christus. Dus voor u en jou als je zeggen moet: ik ken Jezus niet, ik ben niet Zijn eigendom. Wees

eerlijk: geldt u dat, jou dat? Dat zegt Jezus door de wet: je moet geen enkele hoop hebben dat het goed zit met je. Dan moet je echt niet denken, och, misschien valt het nog wel mee. Misschien neemt God toch wel genoegen met me. Dat moet je niet denken. Echt dat is zelfmisleiding. Als je buiten Christus bent moet je alle hoop dat goed zit kwijtraken. Hoe eerder hoe beter. Want buiten Christus valt het niet mee. Ook niet voor jou. Wat dan? Naar Christus heen! Nu, direct en terstond. Je hebt maar één ding en dat is: je hebt Jezus nodig

En hoe bedoelt God het goed dan als je in Christus bent? Want je kunt er juist dan zo moedeloos van worden. Of je wordt twijfelmoedig en gaat weer twifelen: o, kan ik wel echt Gods kind zijn, kan ik wel echt van Jezus zijn, is het allemaal geen inbeelding, want als het echt was, dan zou het wel beter gaan.

Maar dat is precies verkeerd. Als ik in Christus ben, dan mag ik juist en toch weten Mijn zaligheid hangt niet van mij af. Mijn zaligheid is in Christus. In Zijn gerechtigheid. Zijn gerechtigheid garandeert mijn ingaan in het Koninkrijk der hemelen. En wat ik ervan terechbreng, dat is daarvoor niet meer van kracht, dat doet er niets aan toe en niets aan af. Het wil me alleen maar meer doen vallen en rusten op Zijn gerechtigheid. Hoe bedoelt God Zijn wet dan wel? Nu, opdat ik berouw zal hebben. Geen angst of onzekerheid of twijfel, maar berouw. Verdriet. Waardoor ik het zo erg vind dat ik Hem toch weer pijn heb gedaan. Berouw, dat ik weer Zijn lijden heb verzwaard, Zijn gezicht bespuugd, Zijn doornen geslagen, Zijn spijkers behamerd, Zijn bloed uitgedrukt. En dat ik verlang, des te meer verlang: o HEERE, leer het mij. Geef mij genade en kracht om U meer en meer te gehoorzamen, om U meer en meer lief te hebben met kracht. Kent u dat? Klopt dat in uw hart, in jouw hart? Dat is bekering.

En dat geeft vreugde en licht. Geen andere goden voor Mijn aangezicht. Gods aangezicht is als de zon. Geeft licht en warmte. Afgoden zijn als wolken. Die voor de zon schuiven en het koud en donker maken. Afgoden maken het koud en donker in je ziel, maar het bestrijden van de afgoden doet het zonlicht op je schijnen dat geeft licht en vreugde. Totdat eens alle wolken weg zijn. Alle afgoden weg zijn en mijn hart een fabriek is van Godsaanbidding. Eindelijk. Eeuwig God aanschouwen. En me in Hem verheugen. Het 1^e gebod leert ons de belijdenis: ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Maar God zij dank, door Jezus Christus, onze Heere. (Romeinen 7:24-25)

Amen